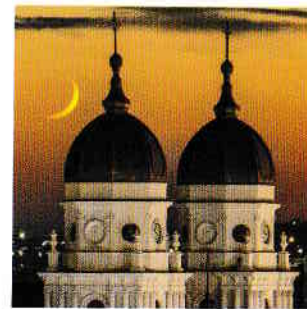

LBRIS

We know
books

ROMÂNIA – ROMANIA

MĂNĂSTIRI ȘI
BISERICI

*MONASTERIES
AND CHURCHES*

Mănăstiri și biserici

O mare parte din energia creatoare a românilor s-a concentrat de-a lungul secolelor pe construirea lăcașelor de cult – biserici, schituri și mănăstiri. Acestea au reprezentat locuri de rugăciune și de învățătură, dar, de multe ori, și locuri de refugiu; dovezi ale fervorii religioase, dar și simboluri ale puterii politice și identității culturale.

Bisericile construite în secolele al XV-lea și al XVI-lea în partea de nord a Moldovei, din cărămidă și piatră, au plan triconc, după model bizantin, dar se disting de acest model prin integrarea unor spații noi – gropnița (între naos și pronaos) și pridvorul (pe latura vestică) – și prin originalul sistem de boltire creat de meșterii moldoveni. La exterior, expresivitatea volumetricii este accentuată de elemente de inspirație gotică, precum contrafortii, ancadramentele ferestrelor, fridele și ocnițele. Bisericile medievale din Moldova impresionează prin echilibrul proporțiilor, dar mai ales prin rafinatele fresce interioare și exterioare, al căror program iconografic, într-o cromatică luminoasă și îndrăzneată, ilustrează învățăturile Sfintei Scripturi, cu puternice amprente locale și referințe istorice.

Dacă în Moldova, biserica a fost construită din piatră, în Maramureș, provincia aflată dincolo de Carpați, casa Domnului a fost clădită din lemn, alegere justificată de abundența acestui material într-o zonă cu păduri întinse, cum este Maramureșul. Bisericile maramureșene din secolele XVII-XVIII sunt unice prin tehnica arhitecturală și armonia

◀ Mănăstirea Mraconia (sec. XV-XX) și Mănăstirea Sfânta Ana (1936-1939) veghează Defileul Dunării.
Mraconia Monastery (15th-20th century) and St Ana's Monastery (1936-39) guard the Danube Gorge.

proporțiilor, care ating perfecțiunea. De aceea, câteva dintre ele au primit recunoașterea UNESCO. Atât pereții, cât și bolțile sunt acoperite cu prețioase picturi murale de inspirație postbizantină și barocă și icoane pictate pe lemn sau pe sticlă. Elementul distinctiv al acestora este însă turnul-clopotniță, de filiație gotică, care ajunge la o înălțime de patruzeci-cincizeci de metri, conferindu-le monumentalitate.

Căldura și smerenia lemnului au fost valorificate și de românii din Transilvania, pentru a-și ridica locurile de rugăciune într-o perioadă în care nu li s-a permis să-și clădească biserici din piatră. Transilvania este mai cunoscută însă ca țara bisericilor din piatră, a bisericilor cneziale și, mai ales, a bisericilor fortificate construite de sașii stabiliți în această regiune de graniță începând din secolul al XII-lea. Fortificarea bisericilor săsești a început după năvălirea tătară din 1241-1242, care a pustiit Transilvania. Elementele de apărare au fost adaptate permanent la evoluția armelor și tehnicilor de atac.

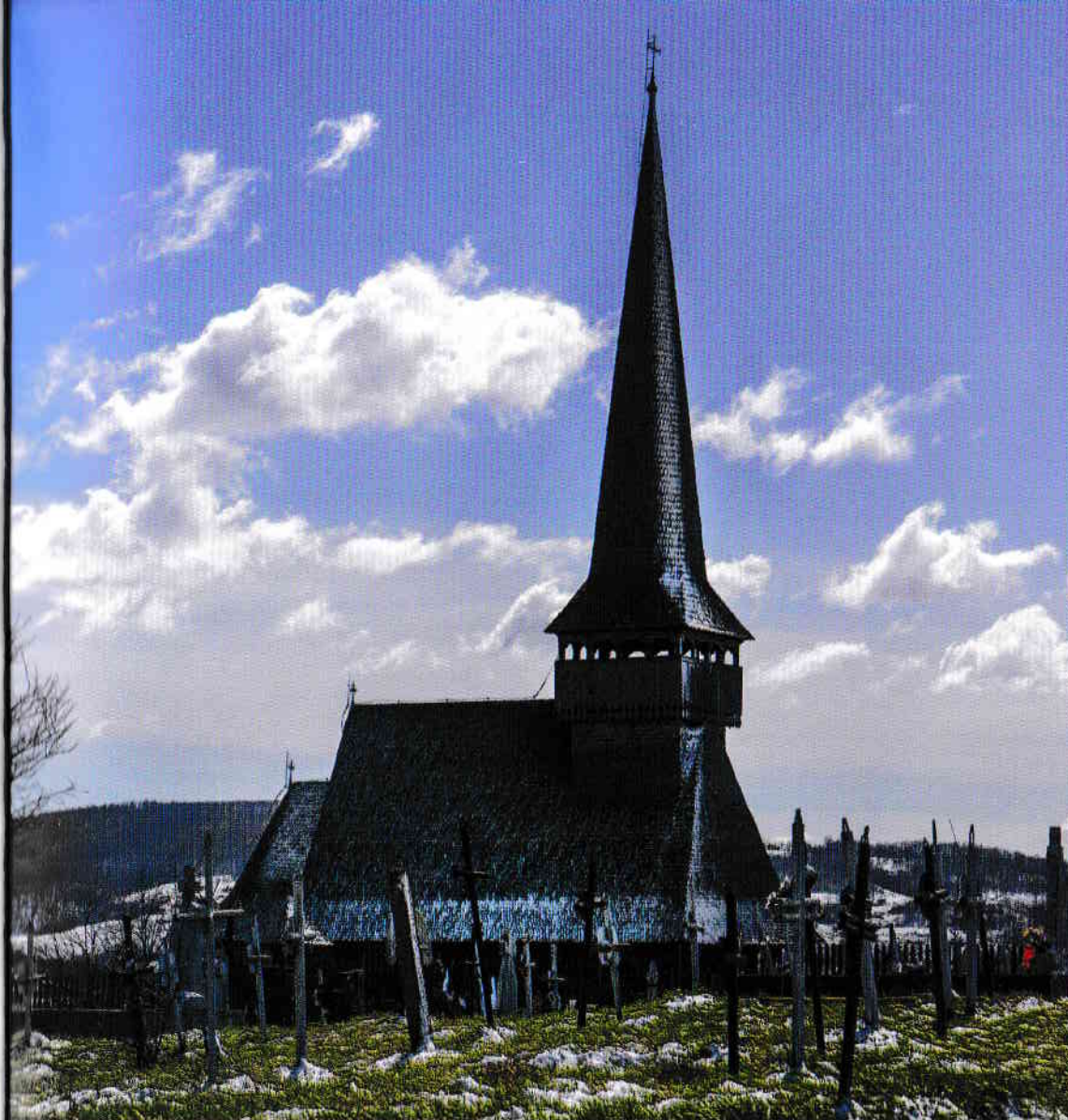
La sud de Carpați, în Oltenia și Muntenia, se păstrează mari ctitorii voievodale și ctitorii familiale, în structura și pictura cărora se îmbină cu rafinament elementele bizantine și tradiționale locale.

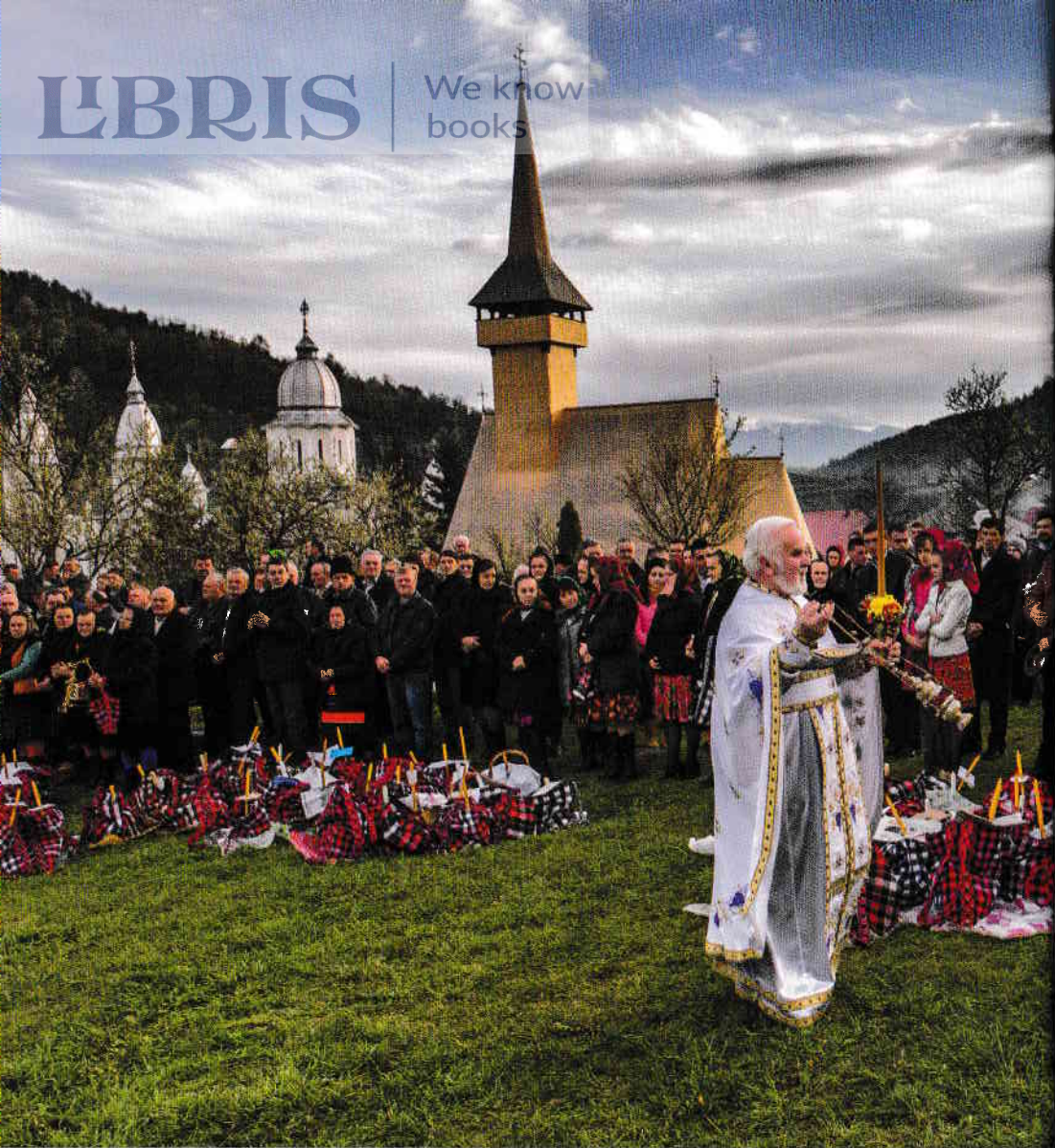
Arhitectura religioasă din spațiul românesc reprezintă o lecție de armonie, echilibru și măsură. A evoluat sub influența stilurilor și tehnicilor, dar a integrat în mod firesc particularitățile comunităților care se adunau în jurul lăcașelor de cult, creând forme perfect înscrise în natură și care exprimă adecvat etosul și spiritul acestora.

Biserica de piatră din Strei (sec. XIII-XIV)
The stone church at Strei (13th-14th century)

Biserica de lemn din Sânmihaiu Almașului (sec. XVIII), județul Sălaj >
The wooden church at Sinmihaiu Almașului (18th century), Sălaj County

Monasteries and churches

A large part of Romanians' creative energy has focused over the centuries on building places of worship: churches, hermitages, monasteries. These have been places of prayer and learning, but also, more often than not, places of refuge. They are proof of religious fervour, but also symbols of political power and cultural identity.

The churches built from brick and stone in the fifteenth and sixteenth centuries in northern Moldavia follow the Byzantine triconch form, but diverge from this model by integrating new spaces, such as the gropniță, a space for the founders' tombs between the nave and narthex, and the pridvor, a pillared exterior gallery on the west side of the church, and by the originality of the vaulting system designed by Moldavian masterbuilders. On the outside of the church, the expressiveness of the volumes is enhanced by a series of elements of Gothic origin: buttresses, carved window settings, niches. The mediaeval churches of Moldavia are striking for the harmoniousness of their proportions, but above all for the refinement of the interior and exterior murals, whose iconographic programme, expressed in bold, luminous colours, illustrates the Scriptures while lending them a strong local stamp and local historical allusions.

Whereas in Moldavia, churches were built of stone, in Maramuresch, a province on the other side of the Carpathians, they were built of wood, a choice based on the abundance of this material in a heavily forested area. Maramuresch churches of the seventeenth and eighteenth centuries are unique in their architectural technique and the harmony of their proportions, which